

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poște cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. n. ar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 96.

ANULU XXIII.

Săbiu 416 Decembre 1875.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. 60. ar pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prin. și țier streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâi'ă ora cu 7 cr. sirula, pentru a două'ă ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'ă repetire cu 3 1/2 cr. v. n.)

Revista politica.

Dupa bugetu a urmatu desbaterea în diet'a Ungariei asupr'a proiectelor celor nouă de dare. În ședinț'a dela 9 Decembre n. s'a primitu nealteratu proiectulu guvernului relativu la nou'a dare de venitu. Nu folosira nimic'a argumentele opozițiilor parlamentare, cari combatu cu tota forț'a introducerea acestui nou impozitu.

Dep. Kállay din opozițiunea dreptei dise, ca contribuțiunea acest'a e o operațiune periculoasă pentru poporu, care strembatu degi'ă de pov'ă impoziteloru de pâna acum nu va mai put'ă suportă sarcine; nouă i'era șeful partidei independenței D. Irányi se declara cu tota rezoluțiunea contr'a acestei contribuțiuni. Oratorulu reflectandu totu odată și la unu cumentu alu ministrului presedinte — acest'a vedindu ca desbaterea se prea lungesce disese adeca într'un'a din ședințele trecute sa se puna dare pe acei deputati, cari suntu prea vorbăreți și se prea estindu în cuvântările lor — i replica, ca sa se puna impozitu pe vatemările și invecțiile parlamentare, și atunci ministrulu pres. aru solvi o suma enorma de contribuțiune.

Mileticiu inca se folosi de ocașiune, pentru a atinge cōrd'a natiunalității lor, a cărei vibrațiuni atingu atătu de neplacutu urechile magiarilor. Dupa unele observatiuni, prin cari respinge contribuțiunea, se apuca și arata modulu cum s'aru put'ă impacă natiunalitățile. Nu a fostu tempulu și loculu a desfășurá atari idei și de aceea presidiulu lu provocă la ordine. Si caus'a natiunalității lor și are tempulu seu. —

Atătu la desbaterea asupr'a bugetului, cătu și la contribuțiunea cea nouă suspiciunările au fostu la ordinea dilei. Mai multu au avutu de a suferi opozițiunea dreptei, cărei i s'a imputatu din partea guvernamentalilor, ca ea tinde la reactivarea institutiunilor absolutistice. Aceste suntu numai manevre calculate spre a discredită partidulu lui Sennyey, care nu se bucura de asiá mare popularitate în țiera.

Destulu ca desbaterea financiale s'a incheiatu, bugetulu și noile contribuțiuni s'au votatu, guvernulu a raportatu victoria deplina primindu camer'a proiectele lui nealterate. Majoritatea parlamentaria si-a facutu dator'a, remane acum, că organele financiale sa puna în practica conclusele dietei. Ce rezultatu pozitivu voru avé aceste presumpțiuni financiale, despre acest'a ni va convinge bilantiulu ministrului de financia la anulu venitoriu. Pâna un'a alta sa ne inpristenimu cu ide'a patriotica de a dá ultimulu filer pe altariulu patriei ce ne tracteaza cá pre nisce fi vitregi.

Altu obiectu i'era de natura financiale este noulu imprumutu contrasat de curendu, pe care cas'a reprezentativa nu va intardiá a-lu acceptá fiindu ca contribuie la consolidarea stărilor economice, dupa cum ni asigură oficiosii. E notorica asertiunea unui diuaru universalu relativu la acetu imprumutu din urma. „Times“ dice, ca acest'a sa fia celu din urma imprumutu alu Ungariei, căci altmintrenea statulu ungurescu, care pâna acum a traitu totu din imprumuturi, nepotendu restabilí acum ecuilibrulu între venite și erogate, va sa dica neavendu medilóce pentru a

se sustiené dela și prin sine, va trebú sa ajunga la bancrotulu economicu. E semnificativa acest'a asertiune în gur'a unui organu atătu de competentu. Acestu svatu amicabilu sa nu-lu ignorámu!

Desbaterea responsului camerei romane la mesagiu este de insemnetate politica. Ea este în strinsa legatura cu evenemintele din orientu. Atragemu atentiunea lectorilor asupr'a resumatului ce-lu dámu mai la vale despre acea desbatere.

Alu doilea discursu

alu reprezentantului dietalu Parteniu Cosm'a, în cestiuneu gimnasiului romanu din Brasiovu, ținutu în ședinț'a dela 10 Decembre, 1875.

Onorata Casa! Dupa celea ce s'au petrecutu aicia, pre mine me surprinde fórt' raportulu comisiunei.

Propunerea mea în o parte a fostu aceea: ca ea se se deé la comisiunea financiară și numai dupa aceea se devina aicia pe tapetu. Acest'a, dupa ce vorbi și domnulu ministru de culte, cas'a o primí unanimu, și asiá propunerea mea se transpuse la comisiune. În argumentările mele amu amintitu: că o alta scóla asemenea confesionala, adeca scól'a reala superióra din Săbiu, pâna și în diu'a de astadi e subvenționata din partea statului. Indata ce se luá concludu la propunerea mea, vení de locu la ordine acest'a scóla reala superióra din Săbiu, — căci propunerea mea o facusemu la pozițiunea 11, ér acest'a urmá la ordine sub pozițiunea 12 — și apoi subvențiunea acestei scóli reali se votá fara vre-o reflexiune. Eu dar' în vederea acestor'a credeamu, ca sórtea propunerii mele se fie decisa deja, și că aceea nici póte fi alt'a, decatu aceea, ce a rezultatu cu subvenționarea altei scóli asemenea confesionala, adeca: acordarea subvențiunei; in sa cu parere de reu me aflu insielatu în celea ce le asteptamu dela comisiune.

Sciu, ca reporturile comisiunali au, precumu se si cade se aiba, deplinu crediamentu la stimatiu domni reprezentanti; dar' chiaru pentru ca acest'a e asia, eu în casulu acest'a nainte de ce asiú vení cu alte observari, mi i'eu voia a rectificá unele din reportulu comisiunei; eu adeca în tectulu reportului vediu o abatere esentiala, și de aici deducu, că cestiunea a fostu pertractata fórt' superficialu, fara a fi elucubrata cum s'aru fi cadutu din tóte partile; anume se dice în reportu: ca „*pentru gimnasiulu greco-orientalulu romanu din Brasiovu pana la anulu 1873. s'a pusú în preliminaru o subvențiune anuală câte de 4000 fl. sub condițiune: cá pre profesorii salarisati din subvențiunea statului se ii denumésca regimulu; dar fiindu ca confesiunea respectiva a refusatú acest'a condițiune, subvențiunea de stat nu fú estradata, ma în in fine fú chiaru sistata prin bugetu.*“

Unele din acestea în realitate nu suntu asia; pentru ca condițiunea amintita s'a pusú numai dela anulu 1871. încóce; ér dela inceputulu substitutiunismului pana la 1871 subvențiunea s'a datu totdeun'a fara vre-o condițiune și a avutu loculu seu în bugetu. În acestu sensu e dar de a a se rectificá reportulu, și aici e o distinctiune esentiala, pentruca în contr'a acelor'a, cari afirma, că o lege esistente

aru oprí subvenționarea, vorbesce in-sasi fapt'a, ca adeca de atunci, de candu se aduse legea la anulu 1868. institutulu acel'a fú subvenționatu trei ani întregi fara vre-o condițiune.

Eu opiniunea comisiunei — cu permissiune — o i'eu și în acelu sensu, precum credu ca se si póte luá: ca adeca propunerea mea e primita; acest'a o deducu de acolo: ca dupa parerea mea comisiunea financiară avease si deé opiniunea numai în partea financiară a cestiunei, pentruca respectele didactice cadu în competinț'a comisiunei de invetiamentu; deca dar comisiunea financiară din respecte pure financiare afla, ca subvențiunea se póte dá — precumu nici dice, ca nu s'aru póte dá — atunci comisiunea a votatu în partea mea, pentruca cealalta parte a opiniunei comisiunei financiare cade în competinț'a comisiunei de invetiamentu, carea sengura e competinț'a ni spune, deca aru mai fi cev'a de doritu la institutu din respecte didactice, ér în acest'a parte eu sum convinsu, ca deca cestiunea vinea la comisiunea de invetiamentu, acest'a de felu nu é de acordu cu propunerea comisiunei financiare, pentruca nu credu se se afle omu de specialitate, cu cugetu seriosu, care se pretinda, cá la unulu si acelasi institutu se functioneze alaturea profesori de doué categorii, cari adeca în celea disciplinare sa stée sub doué jurisdictiuni diferite, cea ce ori si cum aru fi numai spre detrimentulu invetiamentului.

De privescu apoi lucrulu din alta parte, aflu, ca propunerea comisiunei financiare nici ca se póte realizá; pentruca aici nu e vorb'a de o subvențiune stabila, ci ori-cumu se se primésca ea deastadata, între ordinare séu între extraordinare: aceea în condițiunile de acumu nu va póte durá multu, nu va póte, pentruca — precumu scimu — e prezentatu deja unu proiectu de lege despre scólele medie, și deca acea lege va dispune dóra altu-feliu, de catu cumu vomu se dispunemu noi acumu la desbaterea acestei propunerii: atunci aceea lege va avé valóre dupa axiom'a: *lex posterior derogat priori*; asiadar acumu e vorb'a numai de o subvențiune interimala și inea detotu interimala. Standu asia lucrulu, din propunerea comisiunei aru urmá, cá sa se denumésca profesori pe durat'a unui séu doi ani, séu dóra si pre unu timpu mai scurtu; ceea ce inse din respecte didactice nici decumu nu póte fi consultu.

Ve marturisescu Onorata Casa! cá atunci, candu veniu aicia cu propunerea mea, eu — precumu veti fi sciindu — nu amu venitu sa ceru mila, ci amu apelatu la sentiulu de dreptate alu Onoratei Case; mi amu luat de basa la propunerea mea: ca legea nu opresce subvențiunea propusa, și ca se afla si astadi în țiera institutu de invetiamentu confesionalu subvenționatu din partea statului, și inea asia felu de institutu, care nici ca are asia mare lipsa de ajutoriu, ca si est'a-laltu.

Dar' eu si pentru acea mi amu luat voia a vení cu propunerea mea, pentruca eu asia sciamu, ca impregiurările se se fie schimbatu bine si aici si colo, si eramu convinsu, ca nu sum numai eu senguru de parerea acest'a, ci se voru fi aflandu barbati de stat fórt' respectabili, de acordu cu parerea mea.

respectabili, de acordu cu parerea mea.

N'amu incatru; cauta sa dá aicia cetire — chiaru si spre justificarea mea — unei propunerii, carea la diet'a din 1871 o a facutu preastimatulu domnu actualu ministru-presedinte într'unu casu de totu analogu. Érá la tapetu o cerere, pentru a se dá gimnasiulu din Bradu subvențiune de 4000 fl. Comisiunea financiară a luat si atunci acelasi concludu, care-lu luá acumu. Domnulu actualu ministru presedinte a disu atunci: ca deca se tracteaza de o subvențiune interimala, statulu nu-si póte arogá mai multa incurgere fatia de confesiuni, decatu cãta o are deja regulata prin lege în form'a dreptului de supr'a-inspectiune, și asia în ședinț'a dela 10. Maiu 1871. facú propunerea ce urméza: „Propunere: Subvențiunea de 4000 fl. ceruta pentru gimnasiulu din Bradu, cas'a reprezentantiloru se o voteze în modu exceptionalu, interimalu, și între speșele extraordinare, fara a luá dreptu condițiune vre-o ingerinț'a, ce aru trece preste dreptulu generalu de suprainspectiune; dar totodata sa enuncie cas'a:

a) ca acest'a, precumu si alte sume votate deja, séu care voru fi de a se votá spre ajutorarea altoru scóle medie confesionali, le voteza în modu interimalu numai pentru acea, pentruca nefiindu inca creata legea referitória la scólele medie, nu s'a potutu satisfacé articolulu XLIV §. 17. din 1868;

b) ca indata ce vomu avé legea mentionata, statulu va inființ'a institute neceserie în sensulu art. XLIV. §. 17. din 1868 în numeru trebuintiosu;

c) ca deodata cu inființ'area acestoru institute de invetiamentu ale statului, voru incetá tóte subvențiunile din partea statului votate pentru gimnasiile séu alte scóle medie confesionali.“

În esenț'a propunerea acest'a e un'a cu a mea, adeca cá în casuri de acestea statulu se nu-si ié mai multa ingerinț'a, decatu cata curge din dreptulu supremei inspectiuni; și acestu dreptu e de ajunsu, pentruca vedemu din esemplele mai deaprópe: ca acolo, unde vre-unu institutu s'a abatutu dela chiamarea sa, statulu dispune de poteri destule pentru luarea mesuriloru necesarie, și precumu vedemu — póte face se incete astfelu de institutu.

Cátu pentru celea-lalte condițiuni: se intielege, cá nici eu nu voriescu se-mi subtragu propunerea mea de sub acelea condițiuni, pentruca în urma tóte depindu dela legea, ce va se se creeze, carea firescu póte modificá dispozițiunile de mai nainte.

Propunerea citata o partiní atunci și domnulu actualu ministru de comerciú, baronulu Simonyi. Cas'a reprezentantiloru nu primí propunerea comisiunei financiare, dar cu o majoritate de două voturi respinse si pre acest'a-lalta, și asia efective nimicu nu a decisu, dar totusi s'a pronunțiatu anca atunci cu destula taria pentru o astfelu de cuprindere a lucrului.

Fórt' asiú regretá, deca Onorata Casa n'aru vré se me intieléga. Marturisescu, ca lucrulu principalu ce-lu dorescu eu, nu sta chiaru în celea 5000 fl; acest'a suma nu face asia multu pentru nimene, nici chiaru pentru cea mai seraca confesiune; e o suma, carea în celea din urma se póte procurá prin o restringere, séu prin parsimonia, séu chiaru si pe

calea unei colecte. Eu tienu, ca pondulu principalu e de a se pune pe tonulu, ce se pórtá in publicu, care eu credu ca prin acést'a s'aru poté cum-va regulá si care de siguru aru si resultá in Transilvani'a, unde e fórté de lipsa a se latí odatu unu altu tonu in publicu. Ce e dreptu, acestu tonu nu se póte cumpara cu 5000 fl. nici se póte calculá in percente cate folóse aru poté se aduca: repetiescu totusi, ca asiu regretá fórté, déca Onorat'a Casa nu m'aru întielege, si aru primí propunerea comisiunei, care pentru unu bagatelu ca acést'a póte face sensatiune fórté rea.

Biseric'a greco-orientala sa totu vrea, si nu póte acceptá conditiunea din propunerea comisiunei, pentru ca i stau in cale legile ei cardinali. Biseric'a greco-orientala, ca biserica organizata pe base ierarhice, are asia felu de legi cardinali, la care se recere si sanctionarea Maiestatei Sale, si nu e buna-óra cá biseric'a protestanta, in carea nu este ierarhia, in carea nu se recere astfelu de sanctionare, si pentru carea sunt de ajunsu legile generali. Biseric'a greco-orientala romana in sine nu póte face in partea acést'a nici o stramutare, ci numai prin reprezentanti'a ei legala, prin congresu; dar' si pe acést'a cale vre-o stramutare numai asiá se póte realizá, déca aceea pe calea regimului se substerne la Maiestate, si de acolo primesce sanctionare.

Acestea ni aru dá unu lucru, care si altcum într'unu timpu scurtu nu s'aru poté pune la cale; apoi nici ca este de doritu, cá bisericile autonome se nu aibe conservativii sei in celea ce privescu autonomi'a loru. Eu Onorata Casa! nu potu pretinde dela nici o biserica autonoma, ca se suferu a se stírbi drepturile ei autonomice, afte-se aceea între ori-ce impregiurari; acést'a nu o asiu poté pretinde nici din punctu de vedere magiaru, pentru ca ién' binevoiti a reprivi la celea din trecutu, si a cugetá: ca óre déca regimile constitutionali de mai nainte si-aru fi rezervatu la bisericile autonome câte o strunga la dosu, prin carea apoi regimulu — fie acél'a ori-care — sa-si fia potutu bagá manile in autonomi'a acelor'a, — fire-aru fostu in stare biseric'a autonoma protes-

tanta a se luptá cu asia succese in contr'a incercariloru periculóse ale regimului absolutisticu? si óre nu aru fi avutu opiniunea publica totu dreptulu de a dechiará si a inferá de sectari pre ómenii aceloru comune bisericesci, cari sub astfelu de conditiuni aru fi primitu ajutoriu? Asia ceva Domniloru! nu e de doritu, pentru ca ori-care barbatu de statu, dar' si ori-care omu cu judecata seriósa trebuie se caute nu numai la celea din presentu, ci trebuie se se asigure pentru ori-ce eventualitate si in viitoriu. Celea ce fura pana acumu posibile: acelea se potu intemplá totdeun'a precátu timpu suntemu ómeni. De vomu lasá sa se taie strunga in murii cei tari ai autonomiei: cine scie ce interese se mai potu strecurá cu timpulu prin aceea strunga, chiaru contrarie cu acele interese, care comisiunea financiara crede ca le ingrigesce. Para-i bine regimului si casei, ca in poporatiunea din tíera se mai afla sentiu de religiositate, si ca mai este ceva, la ce se alipesce mortisii, si nu e indolenta; pentru ca pana cându va fi unu - ce, — fia acela dreptu autonomiu ori alta cev'a — la care cetatienii patriei stau alipiti mortisii: pana atunci acei cetatieni voru fi dispusi totdeun'a a se luptá si pentru drepturile constitutionali. (*Eschiamari*: Destulu e acum!) Eu asia sciu, si credu ca scie si Onorat'a Casa: ca lupt'a bisericii protestante pentru drepturile ei autonomice si alipirea ei tenace catra acelea, multu a contribuitu la recuperarea libertatiloru constitutionali.

Me aplecu Onorata Casa! cu tóta stim'a naintea conclusului întieptu, ce-lu veti luá, fie acél'a cum va fi. Eu si la ocaziunea trecuta mi amu inchieiatu vorbirea cu aceea: ca nu ceru alta, fára numai dreptate. La un'a inse mi iéu voia de a reflectá: ca adeca avemu se fimu cu considerare si la decorulu din afara alu legiloru, pentru ca si acél'a contribuie la poterea morala a legeri, fára de care aceea e ca nimic'a.

Eu amu aretatu deja, ca esiste unu institutu confesionalu subventionatu; acum dar lasu sa judece Onorat'a Casa, ca óre la casu, déca Onorat'a Casa acum aru decide altcum, si nu asiá,

cum a decisu la scóla reala superiora din Sabiiu, óre — diéu — motivele comisiunei financiare potu fi in stare de a capacitá opiniunea publica, de a capacitá pre acéi'a, cari in fapte cauta esenti'a: ca astfelu de conclusu va fi basatu pe dreptate, séu ba? Un'a numai ve mai rogu: ca aceea, ce tienti in domneavóstra ca e virtute, sa nu o considerati in alti de vitu.

Ve potu asigurá Onorata Casa! — si acést'a vi o spunu cu mandria —: ca biseric'a greco-orientala romana nu-si va tradá drepturile sale autonomice, ci si-le va aperá, si va face între marginile acelor'a tóte câte le concede legea pentru ajungerea scopuriloru sale culturali; dar' mai multu nime sa nu pretinda dela ea, decâtu ce póte face din propriile sale poteri. Scimu, ca credintiosii acestei biserici suntu cei mai lipsiti. Biseric'a greco-orientala romána nu are dela statu domini mari; credintiosii ei, mai alesu cei din Transilvani'a, locuiescu in partile celea mai sterile ale patriei, si pe terenulu culturalu si bisericescu pórtá cu multu mai mari sarcini, de câtu ceia-lalti cetatieni ai statului. Pre câtu se póte dupa dárile publice celea fórté grele, ei 'si sustienu pre invetiatoriu, pre preotu, pre protopopu, pre consistoriu, pre episcopu si pre metropolitu; cu spele loru proprii 'si ridica si sustienu bisericile loru. Au inse si unu avantajiu; ei suntu dedati la neajursuri; in seraci'a loru se sciu margini, se sciu retrage si sciu traí si pe subtire, dupa seraci'a loru. Numai se nu se pretinda dela ei mai multu, decâtu ce potu suportá. Vi recomendu propunerea mea.

Turcia.

D. John Lemoine publica in „Journal des Débats,” dela 22 Noembre, unu articulu de cea mai mare importantia, asupr'a afaceriloru Turciei. Credemu ca facemu o placere lectoriloru nostri, reproducendu in intregulu lui acelu articulu, fára nici unu comentariu:

„La inceputulu insurectiunei provinciiloru turcesci, si pre cându se credé ca se va puté impedecá cu inlesnire intinderea ei, puterile insarcinate pre consiliu loru sa întrepuie

suferea si acelu poporu strigá sa se restignésca.

Ací cá sa se întielega invetiatur'a ve aducu unu exemplu istoricu. Luptele între macedonenii vechi si între athenieni au saditu ura de mórte. Filipu imperatulu macedoneniloru de-si bravu inse falsu au trimisu soli la athenieni se faca pace, cu acea conditie, cá se alunge oratori dintre ei. Poporulu s'au invoitu la acést'a ca nu întielegea, ca dupa acea lu va nimicí. Asiá a fostu si acelu poporu evrescu, elu n'au cuprinsu puterea ddiésca, care nu se puté ucide de cátra carturari, ci a urmatu a secundá pism'a Archiereiloru.

2. Pilatu avé destula putere, elu se si falea cu acést'a dicendu: putere amu sa te restignescu si putere amu sa te mantuiescu. „La acést'a D. Christosu da invetiatura, ca n'ai avé nici o putere, de nu ti-aru fi datu-o Ddiéu adeca: Cei ce au putere sa-si aduca aminte, ca au se o întreuintieze spre bine si nu dupa volnicie séu spre reu.

Loculu unde judecá se chieamá Pretorie séu Divanu. Acést'a erá de unde asteptá poporulu dreptate si nu isbanda.

3. Isband'a evreiloru ese din Divan, D. Christosu este datu loru, este batjocuritu scuiptu, constrinsu sa-si duca crucea sea si 'lu restignescu între telhari. Acést'a s'a intemplat, cá sa se implínésca scriptur'a, „ca si cu cei fára de lege l'au socotitu.” Invetiatur'a suferintiei dlui Christosu trebuie sa nu o uitámu, mai alesu atunci cându cei rei ne asémena si ne numescu

mijlocirea loru între beligeranti si sa formeze unu felu de tribunalu de ancheta. Cu acea ocaziune, ministuru englezu, lordulu Derby, dise ca difcultatea principale ce voru intempiná consiliu erá tocmai aceea de a gasi pre beligeranti; ei erau pretutindeni si nu erau nicairi. Insurgentii erau, in adeveru, fórté putieni numerosi si fórté imprastiatu; ei n'avéu nici unu capu recunoscutu, nici o autoritate responsabile. Fortiele militare ale Turciei, totu-déun'a fórté superioré, aru fi reusitu in fine sa-i supuie, dupa cum mai facuse de atátea ori. Dara accesi insurgenti, ia micu numeru, avéu pretutindeni in giurulu loru sustiitori si complici; ei erau numai avantu-gard'a a acelei masse considerabile care, in celelalte provincii, astepta necontentu o ocaziune cá sa se rescóie si nu este retienuta de câtu numai de controlulu puteriloru celoru mari.

Dara trebuie sa repetámu aci unu lucru pentru-ca acést'a este nodulu situatiunei, puterile care au interesele cele mai directe in orientu nu potu nici de cum sa abdica dela misiunea loru traditionale si dela politic'a loru hereditara. Rusi'a, spre exemplu, protectóre naturala si silita a crestiniiloru din Turci'a de nordu, nu póte sa renuncie la acestu protectoratu care face parti din istori'a sea, si déca ea tine in linisce, prin consiliile si indemnurile sele, populatiunile gat'a a se resculá, apoi acést'a este conditiunea espresa séu tacita ca va fi interpretulu griefuriloru loru si ca se va insarciná sa céra satisfactiune.

„Intervenirea directa a ambasaduriloru pre lángha sultanu a urmatu dela aceleia a consilieru pre lángha pasi: inse este evidentu ca nici un'a nici alt'a nu putéu sa aiba rezultate eficace. Populatiunile crestine, tributare Turciei, au perdutu de multu ori-ce incredere in fagaduélile si in angagiamentele guvernului din Constantinopole. De o sutá de ori aceste promisiuni au fostu violate, aceste angagiamente au fostu sfasiate. Ba chiaru, noi nu vomu pune la indoiala sincer'a dorintia a sultanului actualu, nici pre aceea a predecesorului seu. Admitemu ca ei aru fi avutu cea mai mare buna vointia din lume de a fi suverani li-

hoti, sa nu ne isbandimu, sa nu ne resbunámu, cáci D. Christosu cá Ddiéu nu si-au resbunatu, ci au disu Dómne iértale, ca nu sciu ce facu. Si chinuire au suferitu la loculu capatiniloru.

Acestu locu se numiá asiá dela capetele de omu ce erau pre acolo imprasciate dela cei ce ii omorise. Loculu erá aprópe de cetatea Ierusalimului, cátra apusu. Se mai numiá asiá si pentruca Adamu acolo s'aru fi fostu ingropatu.

In acea tortura da Dlu Christosu invetiatur'a, ca cántia de gresiéla se primesce si in ór'a din urma. Cându unu telhariu batjocurea, celalatu telhariu dise: „Dómne pomenesceme — primesce-me — intru imperati'a ta. D. Christosu dise: „astadi vei fi cu mine in raiu.” Chinuirea se continua astadi vinu se sfarime fluerile si venindu la d. Christ. si vediendu-lu, ca a muritu, l'au impunsu cu suliti'a de unde au esitu sange si apa. Acést'a se face intru pomenire la seversirea tainei s. cuminecaturu punendu-se vinu si apa, spre a ne aduce aminte, ca suferintiele sele a fostu pentru mantuirea noastră din pecatulu celu vechiu

4. Invetiatur'a despre durerea si ingrigirea de parinti o a datu d. Christ. ce-va mai nainte de a-si dá sufletulu seu, cându dise mamei sele: „Eata fiulu teu si invetiacelelui Ioanu eata „mam'a ta.” Prin acést'a a datu acea invetiatura: se ingrigimu de parinti, cá se nu suferu dupa lucrurile nóstre. Spre a întielege mai bine aducu unu exemplu. Doi invetiacei de ai lui Socrate anume: Fintias si Damon, fiindu

FGISIÓRA.

Esortatiune,

la sânt'a Evangelie dela Luc'a c. 24 la Inaltierea sântei crucei 14 Septembre.

Sânt'a evanghelie istorisesce despre ur'a archiereiloru si carturariloru cari hotarise se omóra pre D. Christosu. Ei prinzandu-lu prin venzare l'au judecatu si l'au dusu la Pilatu, care nu l'au aflatu vinovatu, ci la staruinti'a evreiloru, l'au datu se 'lu restignésca. Evreii l'au silitu se duca crucea sea la loculu capatiniloru unde erau restigniti doi telhari, s'au restignitu între ei scriindu titulu pre cruce. Langa cruce se afla mam'a lui, Mari'a lui Cleop'a si Mari'a Magdalin'a. D. Christosu fiindu pusu pre cruce a fostu batjocuritu, a avutu vorbire cu telharulu si au disu mamei sele „eata fiulu teu”, iéra invetiacelelui Ioanu: „eata mama ta.” Dupa acestea plecandusi capulu si au datu sufletulu. Fiindu in diu'a urmatóre pascile evresci, ei au hotaritu sa se omóre cei de pre cruce si sa se a trupurile loru josu. Ostasii au venitu si vediendu ca d. Christ. au muritu, au impunsu cu suliti'a cóst'a lui de unde au cursu sange si apa, iéra telhariloru le-au sdrobitu fluerile si iau luat de pre cruce.

Acésta istorisire evangelica ne da 5 invetiaturi; 1) despre pisma, 2) despre aceea, ca avendu cine-va putere sa nu o întreuintieze spre reu, 3) despre chinuirea si batjocur'a fa-

cuta asupr'a dlui Chr. 4) despre ingrigirea de parinti si a 5) despre dogmatisarea crucei.

1. Pism'a care cuprinde cea mai mare reutate si care o posedu unii ómeni la inim'a loru se oglindéza in faptele Archiereiloru si carturariloru evreiloru. Acesti'a se tienéu atunci cei mai mari si cei mai întiepti dintre evrei; se aretau ca urméza legea lui Moise si totusi faceau multe abusuri insielându si apesându poporulu. Domnulu Christosu au infruntatu adesea faptele loru, ei inse nu voiau se cuprinda, ci si-au fostu pusu in cugetu se prinda pre d. Christ. si sa-lu omóre. Au cercatu adesea, inse n'au pututu, in urma au datu bani 30 arginti lui Iud'a si acést'a l'au vendutu. Trebuie sa se arete ca pism'a e sora cu tradarea si ca acestea suntu cele mai mari rele pentru omenime. A fostu unulu din Apostoli tradatoriu, cá sa se arete omulu vechiu, omulu celu reu in veci, Iud'a 'lu vendù, Archiereii 'lu prinse, 'lu judecara la mórte si cerura dela Pilatu oarmuitorulu romanu, sa le incuviintieze judecat'a, cáci fára voi'a lui nu se puté esecutá. Pilatu cá mai marele Iudeei, cá romanu, cercetandu fára patima n'au aflatu vina, inse Archiereii informandu poporulu strigau sa-lu restignésca. Pilatu a vediutu, ca de pisma ceru restignirea, totusi cercându sa-lu elibereze, in urma l'au datu evreiloru, cá ei sa-lu restignésca. Pism'a are aici si acea invetiatura, ca atrage si pre ómenii cei simpli se o urmeze. Dlu Christosu pentru sermanulu poporu

berali și milostivi, și de a executa angajamente ce luaseră către supușii lor și către puterile protectoare. Dar, trebuie să o spunem neconținut, guvernul turcescu nu poate nici de cum să facă reforme de acelea de care vom noi fără că să se sinucida. Guvernul religios și teocratic, elu este fondat pe nesce principii totu atât de imutabile cât și acelea ale ori-cărui guvern de aceeași natură; unu sultanu liberalu și unu Papa liberalu ajungu la aceiași imposibilitate. Notele individuale și colective ce puterile adresă Turciei spre a-i cere reforme sémăna cu scrisoarea cea vestita pre care Louis-Napoleonu o adresa Papei după expedițiunea dela Rom'a prin mijlocirea unuia din adjutanții sei. Tote aceste povetie se o iubescu de ordine de lucruri imutabile.

„Puterile au renunțat, după atâtea încercări nefolositoare, de a reformă Turci'a, și acum ele suntu nevoite să execute ele însesi promisiunile date populațiilor creștine. Ele s'aru fi întielesu dară să insarcineze pre un'a din ele să intervii între beligeranți că să restabilească pacea și să constituie apoi o administrațiune care să fie pusă în locul administrațiunei turcesci. Acest'a este începutul, și mai bine continuarea desmembrării. Fortareti'a musulmana stabilită prin cucerire pre pământul europeanu se va darimă piatra cu piatra. S'a început de multu această opera, dară cestiunea orientului trebuie multu clocită. Dece printre diferitele rase care compun aceste populații tributare aru fi fostu un'a macaru care să aiba o superioritate mai însemnată și care să fi fostu pregătită pentru supremație, s'aru fi și formatu de acea parte o putere nouă care aru fi ajunsu în cele din urmă să fie o garanție de pace servindu de separatiune între Rusi'a și Turci'a. Din nenorocire, acolo nu este de câtu o colecțiune de naționalități imprastiate care nu formă unu totu, și ale căroru pretensiuni rivale nu pot să fie regulate de câtu printr'o intervenire streină. Din acestu punctu de vedere, dominațiunea turcescă pută să impedeze resbelele de rasă; dară acest'a nu mai cu pretiul unei opresiuni și unoru jefuiri iera au

insuflati și entuziasmati de a ridică poporul, în propoveduirea lor au atacat legile, și i-au prinsu. Unulu Fintias care s'a aflatu mai vinovatu la osanditu, că sa-lu restignesca. Elu avé o singura mama veduva care asteptă ajutoriulu lui și elu inca avé hotarire se o bucure. Neodichn'a cea mai mare eră de mam'a sea. Acest'a îngrijatu, că se nu se turbure sufletulu mamei se, care asteptă dela fiulu ei ajutoriu, mangaiere și bucurie, ceru dela amicului seu: se stea elu garanția și sa se predea a-lu restigné, cându l'aru lasă deregatori'a, că se pregătésca pre mam'a lui la suferințele care erau sa le patimésca. Pre lângă garanția data deregatori'a a liberatu pre Fintias și în tempulu datu a lasatu pre ingrigire mai se și a alergatu la osanda pregătită, care mai eră să se execute asupra amicului seu.

5. Crucea a fostu în timpurile vechi mijloculu celu mai crudu pentru pedésca la mórte asupra osanditiloru. Crucea eră la evrei de mare batjocura. Prin aceea ca Mantuitoriulu Christosu au suferitu pre ea mânduindu némulu omenescu, crucea a devenitu dogmatisata, a devenitu arma creștiniloru, mijlocu de a marí pre Ddiu, mijlocu de întarire în Ddiu; în credința mijlocu de a perare contr'a spiriteloru rele; mijlocu de liniscire cându se afla creștini infurati și ea pórtă semnulu Santei Treime prin care marim pre Ddiu. Astu-feliu crucea este mijlocu de viétia facatoriu adeca conducetoriu la fericire, căci prin ea infrenămu patimile fresci, de acest'a serbămu pomenirea și anume adi inal-

incetatu de a mai puté fi suferite. Acest'a va și face necesarie intervenirea europeană, dară această intervenire nu va aduce resbelulu, căci ea se va face cu o întielegere comuna, și Turci'a pare a recunoște ea însesi ca nu mai este în stare să mentie sub dominațiunea sea populațiilor creștine. Autoritatea ei nu se mai manifestă de câtu prin predări, confiscări și prin ultragiururile de tota natur'a, și nu culege de câtu revolt'a și ur'a. În Turci'a propriu disa ras'a musulmana este inca cea mai tare, și, concentrându-se acolo, ea póte să resiste și să traiésca multu tempu. Dară, chiaru că să prelungiască viétia sea în Europ'a, ea totu trebuie să sufere și să se taie membrele din imperiulu seu revoltate astadi.

„Tr. C.“

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a de Marti 25 Novembre 1875.

Siedinti'a se deschide la 1 óra sub presiedinti'a principelui Dem. Gr. Ghic'a, presidentulu.

Se dá cetire sumarului, care se aproba, și se acorda mai multe concedii.

La ordinea dilei: proiectulu de respunsu la mesagiulu tronului.

D. C. Brailoiu, raportorele comisiunei de respunsu, dice în ceea ce privește contr'a proiectulu dlui Meitani, ca n'a crediutu de cuviința a menționă Sambet'a trecuta despre acestu contr'a proiectu pentruca d-sea d. Brailoiu n'a facutu unu raportu detaliatu, și apoi d. Meitani n'a insistatu multu asupra lui. Comisiunea nu s'a unitu cu d. Meitani, pentruca n'a voitu a-i dá proporțiunile ce voiesce d. Meitani, mai cu sémă în impregiurările actuale.

După aceste esplicatiuni d. Brailoiu dá cetire proiectulu majorității comisiunei publicata de noi în numărulu de adi, împreuna cu proiectulu minorității.

D. G. Meitani insistă a dá cetire proiectulu d-sele. Dându-i cetire, d-sea aréta ca grupulu din care face parte a cerutu sa stérgea două fraze din proiectulu d-sele, și d-sea a cedatu.

D. Meitani, intrandu apoi în desvoltări, aréta în ce impregiurări a ve-

tierea crucei: pomenirea cându S. Elena o afla și o înaltia în Ierusalimu.

Istorisirea acestei s. evanghelii este foarte usióra căci o a-ti auditu adese și cele cinci invetiaturi inca suntu usioru de cuprinsu, unu elevu, care scie se istorisésca și apoi să spuna invetiaturile, cari ne dá această santa evanghelie.

Esortatiune

scolariloru ținuta după cetirea s. evanghelie I-a dela Luc'a c. 5. v. 1—11.

S. Evanghelie ce vi o amu cetitu tractésca: despre intrarea Domnului Christosu în corabie, pentru a invetiá poporulu; despre prinderea de multi pesci silindu pre Petru, care se tru dise tota nóptea și nimic'a nu a fostu prinsu, că se arunce mreji'a sea în apa, după care a prinsu multime de pesci; despre chiamarea lui Petru, apoi a lui Iacobi și Ioanu fiii lui Zevedeu la Apostolie. Avemu a sci la această s. evanghelie: I. Fapt'a unde s'a întemplatu? II. Chiamarea și supunerea ce scopu a avutu? III. Folosulu. IV. Scóla de carcuterarie?

I. Faptele aceste despre cari istorisesc s. evanghelie s'au întemplat în Galile'a. Galile'a eră o parte a pământului santu a Palestinei. Pământulu santu se împartiá în 4 părți: Iude'a, Samari'a, Galile'a și Perea. Galile'a avé 13 cetăți despre multe din aceste istorisesc evanghelie, fiindu ca în Galile'a s'au începutu cea dintâiu scóla a creștinismului. Optu Apostoli ai Domnului Christosu erau din Galile'a. Creștinii la începutu se numiau galileani.

nit în această comisiune. D-sea dice ca s'a crediutu datoriu a vorbi în proiectulu d-sele de principiile democratice liberale, ce trebuie să anime această țiera.

A trebuitu a se respunde la totu ce cuprinde mesagiulu în ceea ce privește partea financiară; d-sea declara ca nu a fostu de o parere cu majoritatea comisiunei de a se face adeca reduțiuni, căci ii e téma ca se voru desorganisá serviciile. Sa facemu óre reduțiuni la ministeriulu de resbelu? În nisce momente cându tunulu bubie în apropiere, cându sange omenescu curge pre câmpuri, nu putemu face acest'a. Dela ministeriulu de externe asemenea nu putemu reduce nimic în aceste momente, pentruca importantia lui este acum mai mare decâtu ori cându, căci va trebui că barbarii nostri de statu să mérge a ne apără în strainatate caus'a.

Dela instruciunea publica asemenea nu mai putemu reduce, și e mai bine a se chiețui milióne, cari mai tardiu voru produce multu. Ne asteptámu că nou'a directiune să facă mai multu pentru instruciunea publica. Amu fostu încelati în asteptările nóstre.

D. Meitani insistă că cu această ocaziune să se exprime simpatie pentru populațiunile de preste Dunare. Sa fimu gat'a în ori-ce momentu, și să accentuámu asupra principiilor democratice liberale de care e animatu poporulu român.

D-sea conchide rogându camer'a a votá proiectulu de respunsu ce d-sea presinta.

D. G. Bratianu dice ca eră hotaritu a nu deschide gur'a cu această ocaziune. Preocupatiunea cea mai esentială în acestu momentu este cestiunea financiară. Sa fimu seriosi în această ocaziune, și pentru d-sea e o garanția Camer'a acest'a pentru iconomii. D-vóstra sunteți conservatori și prin urmare ținuti a conservá.

E curiosu a vedea o demonstrațiune di ametrealu opusu la mesagiulu. În proiectulu majorității se recomandă economii, pre cându d. Meitani ne recomandă să facemu predigalitati, pregătire de resboiu etc. Tiera inse nu o póte face acest'a, fără a cadea în cea mai absoluta meseria.

Fapt'a cu intrarea Domnului Christosu în corabie s'a întemplat lângă marea Tiveriadei; și marea Galileei ce se dice și marea mórtă. Marea Tiveriadei se numesce, ca eră o cetate însemnată lângă această mare anume. Tiberiad'a astadi se chiama Tibari'a. Cetatea acest'a s'a fundatu de Irodu ucigatorulu lui Ioanu botzatoriulu, ca s'a numitu Tiberiadu în onórea imperatului Tiberie. Acesta cetate eră capital'a Galileei până la imperatulu Neron a. 64 d. Christ. Aici începuse a se înmulți creștini. Aprópe eră și unu lacu „Henereti” ce se numesce și laculu Genisaretului. Prin acest'a curge riulu Iordanului. Laculu eră 116 stânjini lungime și 42 latime. În acestu lacu eră corabi'a în care eră Simonu și aici a intratu d. Christosu în corabie și a invetiatu poporulu, că se nu fia imbulditu. d. Christosu invatia mai aprópe:

II. Staruintia la lucru ca se voru folosi ómenii după ea. Provóca pre Petru se arunce mreji'a în mare. Mreji'a însemnéza unu feliu de unéla de apa cu care prindéu pesci, Petru eră pescariu de meserie. Elu cunosce acele locuri bine, de aceea respunde domnului Christosu, ca tota nóptea sau ostenitu și nimic'a n'au prinsu. Provocându d. Christosu să staruiesca din nou, a ascultat și a prinsu multime de pesci. După aceste disce; acum se veniti să ve facu venatori de ómeni.

(Vá urmá.)

Recunoște ca aru fi multe de facutu, și dá dreptate dorinței ce avuima pre unii din d-nii deputati; dară ii róga să lase de o parte tóte aceste dorintie.

Dece guvernulu propune se facemu economii, cum vine d. Meitani să ea respunderea propundu că să facemu cheltuieli, de téma sa nu se desorganiseze serviciile? Si cine e mai bine pusu că să scie acest'a de câtu însuși guvernulu?

Póte ca la d. Meitani e și o cestiune de amoru propriu. Noi n'amu voitu decâtu a face unu respursu curtesu, o parafraza quasicolora cu politic'a guvernului d. Meitani va fi voitu sa vina cu o idea nouă să vedea cum e primita de majoritate.

În ceea ce privește politic'a esterióra d-sea aduce de exemplu alte mesagii cu cari s'a deschis parlamentulu altoru state mari cari se sprijinescu pre milióne de soldati; chiaru acele mesagii suntu foarte sobre în cuvinte, pre cându cuvintele dlui Meitani aru ecuivalá cu o declarare de resboiu.

D-sea recomandă camer'e că să dea guvernului totu concursulu spre a combiná celu mai bunu sistemu de reduțiuni, cu cari sa nu se sdruncine serviciile publice și să se produca astufeliu economii. Sa cautámu apoi a nu trece în bugetu de câtu strictu ceea ce se póte incasá. Assiet'a (asiedierea N. R.) impositeloru trebuie facuta după forti'a plătibil'a a contribuabililor ei bine, acesti'a suntu astadi ruinati, și nu trebuie să strângem impositeloru prin fortia, prin vesatiuni.

În ceea ce privește diferitele grupuri, d-sea doresce a nu mai face adi deosebiri, nuanție. Astadi lupt'a între aristocrație și democratia nu numai póte: esistá, ci este luptá cugetării. Adi nu mai póte fi vorb'a de reintórcerea la trecutu.

D-sea roga camer'a să si puie tóte fortiele în comunu spre a luptá cu puteri unite. Sa ne mai preocupámu de marimea statului, ci să începemu a ne preocupá și de marirea individulu.

Pe tru aceste cuvinte d-sea recomandă a se votá proiectulu majorității care de si aru fi pututu fi mai bine facutu dară e incoloru și respunde adeverateloru trebuințe ale țierei.

D. Aristidu Pascalu arata ca ori cine aru ceti aceste proiecte aru vedé ca unulu din ele e facutu de unu barbatu betránu, cum e d. Brailoiu și celalaltu de unu tineru, dară totu conservatoru, ceea ce se póte vedé pe stilulu seu juvenilu.

În ceea ce privește acusatiiile dlui G. Bratianu, d. Pascalu dice, ca în ceea ce privește predigalitatea ambele adrese tindu la același lucru. D-sea dá cetire ambelor testuri și constata ca nici în redactia nu esista diferinția. Imputările dlui Bratianu, suntu dară nemeritate, mai cu sémă ca d. Meitani a stersu frazele cari putéu dá locu la banuele seu la ecuvocuri.

În această adresa, că în tóte adresele, se menonéza și de patrimoniulu libertátiloru publice. Tinemu asiá de multu la densulu, și voim ca la ori-ce ocaziune că la ori-ce momentu să accentuámu asupra loru. Nu trebuie dară că să fimu siliti a accentuá asupra nuanției celor două grupuri cari despartu adi camer'a. Sa nu ne siliti a accentuá, căci din 2 grupuri analoge se póte sa se facă 2 partide separate. Sa ne grupámu mai bine cu totii în giurulu ideiloru democratice-liberale.

Fiindu-ca dară nu esista de câtu o mica diferinția de nuanția, și fiindu-ca unu grupu considera libertátile publice că unu patrimoniu, iera altii le considera numai că ceva toleratu, d-sea róga camer'a să primésca proiectulu de respunsu alu minorității.

D. Al. Lahovari, ministrulu justitiei, declara ca nu póte primí adres'a dlui Meitani, nu póte inghiti acestu

hanu amaru, cu tóta mierea de care e incungiuratu.

D-sea nu acusa pre d. Meitani; dlui espune o politica a d-sele personale, care difere de acea a guvernului. Celu dintâiu cuventu alu acestuia a fostu cuventulu de economii. Acést'a a creditu densulu ca trebuie sa fia si tient'a cameriloru si a guvernului, promitiendu ca deficitulu se va acoperi pre acestu anu.

Suntu mai multe cai de a se puté acoperi acestu deficitu, pre care d-sea le espune. Nimeni nu va puté spune dice d-sea ca veniturile anului viitoriu voru fi mai mari decâtu ale anului acest'a. Ne tememu ca nu se va puté acoperi nici acestu deficitu pre chartie.

In ceea ce privesce mantinerea creditului, d-sea dice ca nu e altu mijlocu decâtu ecuilibrarea bugetului. Si pre cându guvernulu propune mijlôce fôrte intiepte, de economia, d. Meitani vine si ne propune a chieftui milióne.

D. Meitani este inca fôrte belicosu. Ne propune sa trecemu Dunarea. Pre lãnga sentimentulu ce avemu pentru acele populatiuni este mai presusu sentimentulu nostru de conservare, este interesulu nostru de români. Nu vomu avé alta atitudine decâtu acea care va conveni mai bine interesele tieiei nôstre si acést'a atitudine va fi curatu romanésca. Nu putemu sa ne facemu Don Quichotii Orientului. In o situatiune cá cea de acum, tacerea e cea mai buna linia conduita.

D. Meitani voiesce a bagá discordia între noi, prin cuvintele ce cu afectatiune a introdusu in proiectulu d-sele. Toti suntemu liberali si democrati pentruca constitutiunea nôstra e liberala si democratica. Aristocratii nostri n'au esitu decâtu din sinulu poporului si adesea au reintratu totu in sinulu poporului. Tier'a nôstra a fostu scutita de feudalitatea evului mediu, si privilegiurile aristocratice au disparutu fara lupte, fara versare de sânge.

Pentru ce d. Meitani vorbesce de democratia? Este ea ôre amenintata? Nu erau destule divisiuni si grupuri de partide in acést'a tiéra? Nu crede cá sa fia momentulu oportunu de a se face divisiuni, ci din contra trebuie sa facemu avansuri chiaru celoru ce s'au departatu de lãnga noi.

Asiá dara d-sea declara ca guvernulu nu pôte primí adres'a dlui Meitani, fiindu ca nu e logica, de ôrece guvernulu propune economii in finantie, pre cându d. Meitani propune a se chieftui milióne, fara a spune pentru ce. Apoi adres'a dlui Meitani este si resboinica. Guvernulu 'si rezervã libertatea de actiune in ceea ce privesce politic'a esterióra, pentru acum'a totu ce pôte fi mai bine este tacerea.

Guvernulu nu pôte suferi nici unu ecivocu între densulu si camera. Trebuie sa ni se arete déca adunarea are incredere in guvernulu, iér' déca nu sa faca locu pre aceste bãnci altoru barbati eminenti.

D. Const. Blaremburg dice ca d. Meitani s'a pusu pre unu terenu personalu, chiaru din prim'a siedintia a camerei. D-sea cá mai vechiu parlamentariu are si probe ca a lucratu pentru libertate si democratia. Constitutiunea pre care a votat'o crede ca este destulu de liberala si democratica. Atunci pentru ce d. Meitani amintesce de democratia? In acést'a privintia 'i pare bine ca d. Meitani e singuru si ca d. Pascalu a voit'u sa arete d. Meitani decâtu ceea ce a spusu prin proiectulu d-sele de adresa.

Pentru ca esista contradicere între cei ce suntienu proiectulu minoritãtiei d-sea propune a se adoptá proiectulu majoritãtiei.

D. Ar. Pascalu, avendu din nou

cuventulu, respunde ca nu e bine sa ne facemu procesulu altor'a de intentiuni, nici sa ne banuimu.

Venindu la d. Blaremburg 'i dice ca nuanti'a politica din care facu d. Pascalu n'a datu probe ca a deviatu dela calea ce s'a urmatu pâna acum'a. Din contra grupulu cel-alaltu da probe ca este multu dispusu de a devia dela calea libertãtiloru publice.

D. ministru justitiei vede unu blamu alu guvernului in mai multe frase din proiectulu minoritãtiei. D-sea declara cá prin acést'a adresa nu se da unu blamu guvernului si coresponde la mesagiulu tronului intr'unu modu francu si lealu si nu crede cá ea sa produca desbinare in partidulu conservatoru. Nu vede dara pentru ce s'aru respinge adres'a dlui Meitani de cátra acei cari se numescu conservatori liberali.

D. Lahovari a amintitu circumstantele grave in cari ne gãsimu, si a disu ca acum venimu a fece impunitãri? D-sea va intrebá: in asemenea imprejurãri grave li a gasitu pre guvernulu dorulu de a face economii.

Crede dara inca odata ca acestu proiectu alu minoritãtiei represinta intru tóte dorintiele si aspiratiunile tieiei.

D. C. N. Brailoiu regreta ca d. Meitani s'a despartitu de majoritatea comisiunei de respunsu la adres'a tronului. Este mai multu timp, de cându s'a luat obiceiu cá adresele sa fia incolóre, cum a disu d-nu Bratianu, iéra nu sa se discute in faci'a tronului principii.

Care este partidulu dlui Meitani cá sa vie sa ne vorbésca de democratia si de libertate? D-sea nu vede nici unulu. Adapostiti cu totii de constitutiune n'avemu de cátu a lucrá pentru prosperitatea tieiei. Nu are dara d. Meitani a vorbi tronului de democratia. Si care democratia voiesce d. Meitani? Democratia comunei si a cartagenei, a stateloru-unite, a Elvetiei? D-sea declara ca e contr'a democratiei domnului Meitani.

In ceea ce privesce esteriorulu, totu ce avemu a face este sa pastrãmu o positiune espectanta. Nu sciti d-vóstra câte silintie 'si punu puterile Europei cá sa oprésca pre Muntenegru si Serbi'a cá sa nu ea parte la insurrectiune? Si voiesce d. Meitani cá noi sa luamu drapelulu si sa declarãmu resboiu Turciei. Multiamimu lui Dumnedieu de positiunea ce amu avutu pâna acum si nu dorimu de cátu sa fimu totudéun'a in positiunea ca, déca va ajunge pâna la noi vre-o schinteia, sa putemu a o stinge, iéra sa intindemu foculu.

Comisiunea de respunsu nu se pôte asemenea uni cu proiectulu dlui Meitani, pentru ca acést'a propune economii, iéra d-nelui propune cheltuieli. Voiesce d-nu Meitani sa ajungemu in starea Turciei? care nu e in stare sa stinga foculu si din caus'a situatiunei sele financiare.

Pentru aceste cuvinte, d-sea crede ca adres'a dlui Meitani nu coresponde impregiurãrilor in cari se afla tier'a.

D. G. G. Meitani observa ca nici odata unu deputatu nu si-a atrasu asupra-si mai multe trasnete decâtu d-sea d. Meitani. S'a vorbitu de donquichotismu, de insuficientia si de altele. Va amintí in acést'a privintia cuvintele dise mai alaltaeri in acést'a camera ca insult'a cade asupra insultatorului, iéra nu asupra insultatului.

Intrandu in materie, dice ca s'au incelat amaru cei cari au cetitu printre renduri si i-au banuitu intentiunile.

D-sea dice ca economiile suntu ce-va demagogicu, si pentru acea d-sea este contr'a lor. Gasesce ocaziunea sa respunda dlui Brailoiu ca democratia ce sustiene este democratia meritului si a capacitãtiei. Cum guvernulu tocmai acum dupa o administratiune de

cinci ani, gasesce oportunu a propune economii? . . .

Venindu la cestiunea personala, d-sea amintesce ca inca de pre la 1857 scriá si sustienea cu ardóre acést'a tiéra iér' nu pre Austri'a ori Greci'a. Unde erati d-vóstra pre atunci, dle reprezentantu alu col. IV de Ilfov?

In desvoltãrile d-sele d. Meitani aréta ca economiile nu s'aru puté face decâtu la ministerulu de resbelu. In impregiurãrile de fatia nu putemu face tocmai aceste economii si e siguru ca ministrulu care a ridicatu arma'ta la asiá gradu de desvoltare, nu le va primí. Sa asteptãmu pâna ce Europ'a se va mai linisci si atunci vomu face economiile ce vomu crede de conviintia. Românulu nu este smeritu, si cá astu-teliu nu trebuie sa fimu mai pre josu decâtu Serbi'a, mai cu séma ca avemu aceleasi aspiratiuni.

D. Bratianu a amintitu ca discursurile parlamenteloru straine au fostu mai circumspecte. D-sea va amintí inse totu odata cum Europ'a asteptá cu suflarea suspendata discursulu de deschidere a Scupcinei.

Venindu la acusatia dlui ministru justitiei ca voiesce a aruncá desbinarea in camera, amintesce ca chiaru dela prim'a siedintia deputatulu col. IV de Ilfov a vorbitu in numele unui grupu propunendu a se desfiintá si regulamentul camerei si convenintiele parlamentare cá sa póta ridicá la aceste banci pre unu membru alu acelu grupu.

Terminãndu, d-sea dice ca nici odata n'a servitu de instrumentu opositiunei, si nici nu se va face in acestu parlamentu instrumentulu cui'va.

D. G. Gr. Cantacozino declara ca reducerile propuse de guvernulu suntu intiepte, prin ele nici nu se desorganiséza serviciile nici se slabescé fortia de aparare a tieiei. Intréba dara ce trebuiá sa faca guvernulu in fatia unui deficitu de 7 milióne votatu de camera pentru 1876? Nu puté de cátu a recurge la economii.

Cãndu d. Meitani a preferatu a se pune imposite noi si a se face imprumuturi, in locu de a se face economii, consultat'a d. Meitani dorintiele alegatoriloru sei? Cãtu pentru d-sea d. ministru declara ca nu se prenumera între partisanii acelu sistem. Déca necesitatea se va simtí vre-o data, guvernulu nu va interdi'a de a face apelu sacrificiele tieiei. Fie siguru d-nu Meitani ca vom sci a ne face datorita. Aru fi straniu inse a vedea ca mesagiulu tronului cerendu camerei sa faca economii. iér camer'a sa via sa céra cheltueli.

Asiá dara d-sea se pronuntia contr'a adresei d-nului Meitani.

Sa cere inchiderea discutiei; d. B. Boerescu vorbesce contr'a inchiderei, in urmá cáror'a se acórda cuventulu d-lui B. Boerescu,

D. B. Boerescu declara ca nu se unesce cu vederile d-lui Meitani. Aru fi straniu a se vedé o camera, care trebuie se fie mai económa de cátu guvernulu, sa viia a propune cheltueli, candu unu guvernulu propune economii. Economiile suntu fortia unui statu; cu tóte acestea ele trebuiescu facute in modu convenabilu pentru cá organismulu lui sa nu suferé. A prejudecá in sa de pre acumu acést'e economii, aru fi imprudentu.

In ceea ce priveste politic'a esterióra d-sea prefera formá care se da respunsului la mesagi de cátra majoritatea comisiunei. Camer'a in tempu de 5 ani a aprobatu politic'a esterióra a guvernului. Si apoi d-sea prefera adres'a majoritãtiei pentru ca adres'a d-lui Meitani e mai vaga. Prin adres'a majoritãtiei se da unu respunsu eclatantu si elocuentu acelor'a cari voiescu cá sa traimu isolati si nefiindu in contactu cu nimeni. Imi pare déca bine ca comisiunea aproba sporirea de comunicatiuni cu celelalte natiuni.

In ce privesce evenimentele de preste Dunare, prefera asemenea proiectulu majoritãtiei. Intielege ardóre juvenila, déra patriotica, a d-lui Meitani, camer'a in sa este unu corpu politicu, si ori-care din noi candu vorbesce aci, trebuie ôre-cum sa vorbésca si cá omu politicu. Nu e prudentu déra a ne angagiá prea multu acumá si la vréme a nu face nimicu.

Si apoi nu esista tocmai identitate absoluta de interese între noi si Serbi'a. Positi'a topografica, starea politica a ambeloru tieri, difera. Avem simpatii cu populatiunile de preste Dunare, fiindu ca avemu aceleasi aspiratiuni, aceleasi religiune.

In privintia atitudinei ce trebuie sa pastrãmu fatia cu evenimentele de preste Dunare se unesce déra totu cu proiectulu majoritãtiei, de ôre-ce printrensulu se spune ca tier'a nu va recul'a dela nici unu sacrificiu, candu va avea sa-si apere demnitatea ei.

Adres'a majoritãtiei comisiunei respunde déra cu prudentia la tóte sentimentele si necesitãtile tieiei. S'a miratu inse fôrte multu candu a vedutu pre d. Meitani ca vine cu acea adresa. Camer'a in sa va face unu actu de buna politica si de prudentia déca va adoptá proiectulu majoritãtiei comisiunei. E bine totu odata a nu se aduce in asemeni discutii cestiuni personale si intreruperi necuviinciose care strica multu cestiuniloru.

D. Presidentu alu consiliului róga si d-sea camer'a sa respinga adres'a dlui Meitani, déca dlui nu o va retrage, cu tóte ca la alu doilea discursu, amu mai domolitu blamulu ce dintru intãiu dedeá guvernulu. Credu ca adunarea a fostu multiamita de administratiunea de pâna acumu a guvernului si la asemeni momente cum e acést'a, trebuie sa fimu cátu se va puté mai uniti cu totii.

Pentru aceste cuvinte róga adunarea sa incuviintieze adrés'a majoritãtiei, déca d. Meitani totu nu voiesce inca a o retrage, si pre care o considera cá unu blamu.

Proiectulu minoritãtiei la votare se respinge.

Incunoscintiare.

Subscri'sa directiune reg. ung. de lotu deschide loteri'a a V. reg. ung. de statu, a cárei venitu curatu in urm'a prégratiósei dechiaratiuni a Majestãtei Sele se va intrebuintia spre infintiarea de orfanotrofie pentru orfanii lucratoriloru erariali.

Loteri'a are 3334 nimeritori cu o suma de castiguri de

200,000 fl. val. austr.

intre cari

I	nimeritoriu de frunte	100,000 fl.
II	"	20,000 "
	2 " nimeritori a	5000 "
	10 " "	1000 "
	20 " "	500 "
	100 " "	100 "
	200 " "	50 "
	3000 " "	10 "

Tragerea se va face irrevocabilu in Budapést'a

la 20 Decembre 1875.

Un'a sôrte costa 2 fl. val. a.

Sorti se afla: la subscri'sa directiune de lotu, la colectantii de lotu, la oficiele de lotu, perceptorali, de saline si postali si, in cetãtile cele mai mari la alte organe insarcinate cu vinderea sortiloru.

Directiunea reg. ung. de lotu, despartimentulu loteriei de statu.

Budapést'a 1 Octobre 1875.

Aloisiu de Motusz,

consiliariu reg. ung. de sectiune si directoru de lotu.

(Pentru reproductiune nu se dá onorariu.)